

УДК 539

Таран Є.І.¹, Сергієнко Т.І.²

¹ студ. гр. Ю-219 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. політ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЛОБІЮВАННЯ ТА ТИСК НА ВЛАДУ ПРИ ПРИЙНЯТТІ ПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ

Разом з реформами українського суспільства все більше і більше входять в наше політичне життя явища, об'єктивно властиві демократичним процесам, промовці їх складовою частиною, атрибутом, ознакою. Серед таких явищ можна виділити і лобізм.

Лобізм — одна з актуальних політико-правових проблем сучасності, невід'ємна складова частина політичного і правового життя України. Невирішені частки загальної проблеми. Саме слово «лобізм» неоднозначно оцінюється суспільною свідомістю, бо має як «світловий», так і «тіньовий» сенс. Крайнім вираженням негативного лобіювання можуть виступати незаконний тиск на представників влади, хабарництво, корупція - все, за допомогою чого ухвалюються управлінські рішення на користь певних груп або осіб. Негативне відношення до лобізму формується саме завдяки подібній практиці «впливу» на управлінські рішення [1, с. 190]. Зрозуміло, це лише одна сторона медалі, що показує не лише силу і можливості різних соціальних структур, але і вразливі, слабкі місця влади.

Отже, основними об'єктами політичного лобіювання стають: парламент; уряд; президентські структури; центральні органи виконавчої влади; органи державної влади на місцях; органи місцевого самоврядування; суд; правоохоронні органи.

Лобіювання в парламенті обумовлюється не лише політично. Важливі й психологічні фактори. Адже потреба в лобістській діяльності у Верховній Раді викликана численними потребами і ціннісними орієнтаціями суспільства. Увесь комплекс психологічних складових діяльності громадянина, колективу, регіону, галузі, конфесії тощо потрібно закріплювати в нормативно-правових актах.

В умовах нерозвиненості політико-правової системи і недосконалості законодавчої влади лобізм стає основною формою представництва інтересів, але при цьому знаходиться поза увагою державних органів, преси, громадськості і закону. На жаль, механізм взаємодії суспільства і влади в

процесі ухвалення політичних рішень сьогодні неупублічний, корумпований і хаотичний; канали впливу на органи державної влади монополізовані сильними групами тиску, а цілого ряду суспільних рухів і організацій не мають можливості донести свої інтереси до владноможців. Правове регулювання лобізму дозволяє істотно понизити рівень криміналізації процесу взаємодії представників різних груп інтересів з представниками влади, забезпечити гласність і відвертість ухвалення найважливіших державних рішень.

Необхідне ухвалення закону, який визначить сутність, суб'єкти та об'єкти лобістської діяльності, на користь кого і за яку винагороду вона здійснюється і яким буде встановлений порядок взаємодії лобістів з клієнтами і органами влади, обмеження на заняття лобістською діяльністю, методи лобістської діяльності, право і порядок реєстрації лобістів тощо. Суспільна свідомість в Україні, маючи глибоке коріння в громадській і соціалістичній психології, з трудом поки сприймає лобізм, а слово «лобіст» частіше використовується як лайливе, з аморально-кримінальним відтінком. Тобто зараз в основному в лобізмі бачать лише одну сторону - негативну,кладають в цей термін лише «тіньовий» сенс. Звичайно, різні оцінки лобізму, суперечність його сприйняття виходитимуть, у тому числі і з того, що ми ще просто не звикли до цього нового явища і, відповідно, поняттю, що його позначає. Поки важко сказати, наскільки широко буде поширено це явище в Україні, але одне можна стверджувати абсолютно ясно: якщо вже ми вирішили формувати громадянське суспільство, то від лобізму не піти, бо він виступає своєрідним супутником демократії та при створенні відповідних умов, у міру реального втілення норм і принципів народовладдя в соціальну практику, лобізм поступово перетворюватиметься на необхідний соціально політичний інститут.

СПИСОК ВИКОРИСТАННОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сергієнко Т.І. Особливості та технології прийняття і впровадження політичних рішень в умовах сьогодення // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: Збірник наукових праць, Вип. 69 / Гол. ред. В.Г. Воронкова; Запорізь.держ.інж.акад. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2017. С. 189-193.